

Zemlja daje — in zahteva

Kmetijska zemljiška skupnost občine Ljubljana-Šiška kot nosilka kmetijske zemljiške politike si je v letu 1983 prizadevala uresničevati naloge, opredeljene z družbenim planom občine in s svojim planom.

KZS je posvečala posebno skrb obdelavi kmetijskih zemljišč, kajti gospodarska izraba vseh kmetijskih zemljišč je pogoj, da lahko povečamo pridelavo hrane in s tem samooskrbo. Ne smemo se namreč zadovoljiti z načinom obdelave in proizvodnje, ki je veljal v preteklosti. Stremeti moramo, da bodo zemljišča, ki so po svojih naravnih lastnostih sposobna dati več, ob ustrezni obdelavi in tehnologiji tudi dala. Pri tem smo tesno sodelovali s krajevnimi skupnostmi in KZ Medvode.

Ena od glavnih in permanentnih nalog KZS je izboljševanje in združevanje kmetijske zemlje ter na ta način pospeševanje kmetijske pridelave. V lanskem letu smo dosegli pri tem lepe rezultate, posebno še zato, ker je operativni in organizacijski del pri izvajanju agrarnih operacij prevzela KZ Medvode. Izvedene so bile hidro in agromelioracije na kmetijskih zemljiščih, ki so v pretežni meri v lasti kmetov, delno pa na družbenih zemljiščih Kmetijskega zavoda Ljubljana in KZS.

Posebno skrb je KZS posvečala izboljševanju in pridobivanju kmetijskih zemljišč v hribovitem predelu občine. V Polhograjskih Dolomitih je bilo izboljšanih 11 ha in sicer v vaseh Osolnik, Žlebe, Trnovec in Topol. V Preski so začeli agro in hidromelioracijska dela na 70 ha, ki so delno družbena (35 ha), delno privatna lastnina.

Za melioracijska dela ob potoku Poljšku je bil izdelan projekt, dela pa bodo izvajali v letu 1984 oz. 1985, potem ko bo Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava uredila vodotok potoka Poljška. Regulacija je namreč pogoj za melioracijo. Pri tem velja pripomniti, da plan OVS Ljubljana-Sava predvideva v letu 1984 ureditev odvodnika, dela pa lahko na podlagi soglasja Ribogojnice Povodje opravljajo le od 15. 9. do 15. 10. 1984.

V letu 1983 so bile delno sanirane površine na Senškem polju, ki jih je KZS odkupila od Komunalne skupnosti Ljubljana-Šiška. V vaseh Senica, Zbilje, Valburga, Torovo in Medno je bilo z agrarnimi operacijami izboljšanih in vključenih v proizvodni proces ca. 17 ha, od tega 2,5 ha družbenih zemljišč.

Večja in zahtevnejša posega, ki se iz leta 1983 nadaljujejo v leto 1984, sta komasacija v Pirničah na površini 190 ha in melioracija ob Gameljščici na površini 72 ha. Vzporedno s komasacijo so potekale na tem območju agrarne operacije, kot so zasutje gramoznic, odstranitev gozdnih osamelcev, odstranitev grobelj, odvodnjavanje ipd.

V občini Ljubljana-Šiška je bilo ugotovljeno, da je 176 hektarov kmetijskih zemljišč v preteklosti zraslo grmičevje oz. gozdno drevje. Na delu teh zemljišč, kjer je zagotovljena obdelava, smo že ukrepali za zmanjševanje zaraščenosti in površine vključevali v intenzivno kmetijsko izdelavo, za ostale pa potekajo dogovori o bodoči namenski rabi.

KZS se je aktivno vključila v odkupovanje kmetijskih zemljišč, ki jih prodajajo občani in nekmetijske organizacije. Vsa kmetijska zemljišča, pridobljena z nakupom ali s prenosom, smo dali v upravljanje KIT KZ Medvode, ki je na njih organizirala tržno kmetijsko proizvodnjo. V letu 1983 je bilo odkupljenih 174.280 kv. m kmetijskih zemljišč.

V preteklem letu je bil skupaj s KS in s pristojnimi dejavniki izdelan osnutek sprememb in dopolnitev odloka o »zaščitenih kmetijah« in sprejeta kategorizacija zemljišč, ki je rabila kot osnova za usklajitev družbenega plana z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti.

Za realizacijo navedenih nalog smo v letu 1983 porabili 23.818.595,70 din.

PROGRAM NALOG KZS V LETU 1984

Na skupščini 28. februarja je KZS sprejela letni plan in z njim opredelila naloge v letu 1984; obenem je sprejela tudi finančni načrt.

Kot izhaja iz letnega plana, bo Kmetijska zemljiška skupnost v tem letu nadaljevala z ugotavljanjem in vključevanjem neobdelanih in slabo obdelanih kmetijskih zemljišč. Prav tako bo nadaljevala z agrarnimi operacijami v hribovitem in nižinskem delu občine.

V tem letu bomo pričeli melioracijska dela pod Rašico. Ker pa tu ni urejen osnovni odvodnik, mora OVS Ljubljana-Sava najprej urediti potok Črnušnico. OVS za leto 1984 predvideva ureditev tega dela potoka, nakar se bosta vključili KZS in KZ Medvode z melioracijskimi posegi.

Na območju Preske smo že lani pričeli melioracijska dela, ki se bodo letos nadaljevala in upajmo, tudi zaključila. Končana bo tudi melioracija ob Gameljščici.

Na zemljiščih Agroemone, TOZD Domžale, OE Vodice in Smednik bomo izvedli melioracije na površini 220 ha. Te površine so bile namreč pridobljene s krčvarstvi in jih je zato potrebno založno gnojiti in apniti.

Krajevni aktivni vrtničkarjev

Strpnost odpravlja probleme

Mnogo je zavzemanja za vrtničkarje in proti njim. Za oboje obstaja dosti utemeljenih razlogov, vendar moramo pogledati resnici v obraz. Na Zahodu je že več kot 120 let vrtničarstvo organizirano na velikih zemljiških enotah. Enako tudi na Vzhodu. Ljubljana v tem ne more biti izjema, zato so potrebni določeni dogovori, sporazumi, ukrepi. Kakšni?

Pred leti je bilo skoraj polovica ljubljanskih vrtničkarjev starih nad 55 let. Z vrtničarstvom so se ukvarjale pretežno družine z več družinskimi člani ter s podvoprečnimi mesečnimi dohodki. Drugi so raje svoj prosti čas, zlasti ob koncu tedna preživeli daleč od doma.

Z omejitvijo in podražitvijo bencina so se avtomobilski izleti skrčili. Ljudje so prisiljeni, da svoj teden in dnevni prosti čas preživijo v svojih stanovanjih, v asfaltni džungli svoje soseske, ob vedno večjem hrupu in zasmerjenem ozračju. Vrtničarstvo je tako postalo zanimivo za pretežno večino prebivalstva.

Mnogo je razburjanja zaradi naraščanja »divjega« vrtničarstva, črne gradnje na njih, reje kokoši itd. kar vse kazi naše okolje. Na drugi strani pa so vrtničarji vznemirjeni zaradi negotovosti glede nadaljnje uporabe zemljišča, ki ga obdelujejo, ki jim pomeni ne samo rekreacijo, temveč v sedanjih draginjah tudi bistveno vitaminsko obogatitev dnevnih obrokov hrane. Problemov je torej več kot preveč, toda s strpnostjo, večjim medsebojnim razumevanjem, redom in disciplino bi se dalo marsikaj vseeno urediti v obojestransko zadovoljstvo.

NUJNO JE SPREJETI DOLOČEN VRTNIČARSKI RED

Nujno je, da občinski zbor krajevnih skupnosti, kakor tudi mestni zbor občin sprejmeta določen vrtničarski red, tako kot smo nekoč sprejeli že odlok o hišnem redu. Samo tako se bomo lahko postopoma lotili urejanja vseh vrtničarskih enot (kompleksov), tako da bodo postale sestavni del ljubljanskega zelenja. Za vse to pa je potrebno tudi samoupravno prizadevanje samih vrtničkarjev, ki naj bodo združeni v enotni organizaciji vrtničarjev Ljubljane, kjer naj se o vsem samoupravno dogovarjajo po delegatskem sistemu ter si tudi sicer prizadevajo za splošno in hortikulturno urejenost naših KS, občine in celotnega mesta.

V tej smeri je bilo letos že precej uspešnih ukrepov. Naj navedemo samo nekatere: na podlagi sporazuma so se 24. aprila združili vrtničarji Ljubljane v Društvo Emona vrtniček. Svet za varstvo okolja pri predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije je na svoji seji 14. junija podprl prizadevanja organiziranih vrtničarjev Ljubljane, s tem da je potrebno v prostorskih dokumentih opredeliti površine, ki bodo trajno (ali začasno) namenjene organiziranemu vrtničarstvu itd. Pri tem je svet poudaril, da se v reše-

že v letu 1983 smo izvajali sanacijo zaraščenih površin; s tem bomo letos nadaljevali.

V programu je tudi melioracija zemljišč ob Graščnici, ki pa bo možna šele, ko bodo končana dela na avtocesti Ljubljana — Naklo. Komasacija v Pirničah se bliža h koncu, računamo pa tudi, da bodo v letošnjem letu končane agrarne operacije, povezane z njo.

Kot v lanskem letu bo KZS tudi letos odkupovala kmetijska zemljišča, ki jih bodo ponudili občani in organizacije. Odkupovala pa bo tudi kmetijska zemljišča ostarelih kmetov in tako sodelovala pri zagotavljanju socialne varnosti in obdelanosti njihovih zemljišč.

Po finančnem načrtu je dohodek KZS v letu 1984 39.708.000,00 din, razporejen pa je takole: za nakup zemljišč 8.000.000,00 din, za agrarne operacije 26.728.000,00 din, prispevek Zvezi vodnih skupnosti in Zvezi kmetijskih zemljiških skupnosti (zakonsko določen) 3.225.000,00 din, ostali izdatki (za redno dejavnost, materialni izdatki itd.) 1.505.000,00 din in rezerva 250.000,00 din.

Terezija Hauko

vanje teh problemov morajo — obvezno — vključevati predstavniki vrtničarskih društev.

POMEMBNA STALIŠČA MESTNE KONFERENCE SZDL

Tudi MK SZDL Ljubljana je 28. junija letos razpravljala o organiziranem vrtničarstvu Ljubljane ter med drugim sklenila, da organizirani vrtničarji Ljubljane delujejo v Društvu Emona vrtniček popolnoma samostojno in neodvisno. Za pravilnost svojega poslovanja so odgovorni samo koordinacijskemu odboru za družbene organizacije in društva pri MK SZDL Ljubljana.

Z vsem tem so dokončno urejena pravna in družbena vprašanja organiziranega vrtničarstva na območju našega mesta. Zdaj je vrsta na nas, da tudi mi sami v vsaki KS prispevamo svoj del k uspešnejšemu razvoju organiziranega vrtničarstva pri nas.

PREDVSEM SE MORAMO DOBRO ORGANIZIRATI

Brez samoupravne organiziranosti, delegatske povezanosti od KS prek občin vse do mesta, sprotne medsebojne obveščanja in dogovarjanja o ustreznih ukrepih vrtničarjev samih, ni in ne more biti tudi na tem področju pravega uspeha.

Najprej bo morali v vsaki KS izbrati v dogovoru s predsedstvom KK SZDL krajavnega poverjenika za vrtničarstvo. Njegova najpomembnejša naloga bi bila, da ob sodelovanju potrošniškega sveta, komunalne komisije itd. zbere vse vrtničarje oziroma interese za vrtniček ter jih združi v krajevni aktiv vrtničarjev z najmanj 3-članskim odborom.

Naloga krajavnega aktiv vrtničarjev bi bila predvsem, da ob sodelovanju z organi KS popiše vse obstoječe vrtničarske celote (komplekse) na območju KS, nadalje ugotovi število in velikost vrtničkov, razne sedanje slabosti v zvezi s tem in da da predloge za potrebno postopno izboljšanje obstoječega stanja.

Pomembno je tudi dejstvo, da je komite za urejanje prostora pri skupščini naše občine sestavil obsežen spisek parcel splošnega ljudskega premoženja, za katere meni, da bi bile primere za organizirano vrtničarstvo. Tako so dane možnosti, da se tudi na območju naše občine ob sodelovanju vseh pristojnih in zainteresiranih dejavnikov končno lotimo enotno organizirane vrtničarske akcije. Seveda bo treba poprej še izvoliti izvršni odbor Občinske skupnosti vrtničarjev ter se po enakem delegatskem sistemu vključiti v enotno organizacijo ljubljanskih vrtničarjev.

Za začetek pa so potrebni predvsem zainteresirani soorganizatorji, dobri operativci. In prav te zdaj iščemo! Informacije na telefon št. 571-737.

Pavle Šegula